

Möte i Bitumenutskottet

Minnesanteckningar

Tid: 2013-03-13 kl. 10-15

Plats: TRVs kontor, Solna

Närvarande:	Thorsten Nordgren	TRV
	Leif Viman	VTI
	Kenneth Lindh	TRV
	Mikael Jonsson	Nynas
	Michael Langfjell	Peabasfalt
	Jonas Ekblad	NCC (Ersättare för Camilla Westerholm)
	Krister Persson	Total
	Per-Ola Möller	Westbit
	Lena Strand	Nynas
Frånvarande:	Ylva Edwards	SP/CBI
	Björn Kalman	VTI
	Kenneth Olsson	Skanska

1. Föregående protokoll

Ordet produktdeklaration ändras till prestandadeklaration i kap 2 i föregående protokoll. (Det gäller att benämna saker rätt. Det är nog förvirrande ändå med alla uttryck och begrepp).

För prestandadeklaration på bitumen finns ett förslag från Eurobitume. Krister mailar till Leif som mailar ut det till utskottets medlemmar. Krister nämnde också att medlemslistan på hemsidan inte stämde för bitumenutskottet. Leif rättar till.

När det gäller frågan om vilka produkter som är undantagna från krav på CE-märkning så nämndes bl.a. onlinetillverkning och provvägsförsök. Remixing och liknande "onlinetillverkningar" hamnar väl i gränzonen. För tunnsikt kommer det en produktstandard 13108-9 "Ultra thin layer" så det lär väl inte bli något undantag för dessa "onlinebeläggningar". Onlinetillverkning kan även vara modifiering av bitumen i direkt anslutning till produktionen t.ex. vaxmodifiering, gummi etc. Det vill säga inblandning av något material till bitumen direkt vid asfaltverket. Förutsätter dock att basbindemedlet uppfyller krav enligt gällande specifikation .

2. Nyheter i regelverken

Revidering av TRVKB 10 Bitumenbundna lager pågår under 2013. AMA 13 och TRVKB 13 kommer att gälla fr.o.m. 2014. (Vilket gör att de egentligen borde heta 14 men det går förmodligen inte att göra något åt nu!!)

Här följer lite info om detta arbete samt kontaktpersoner och några viktiga datum att hålla sig till om man vill påverka utformningen av dessa regelverk:

Möte i Bitumenutskottet

Regelverk (Kenneth)

Arbetet med AMA Anläggning 13 är i full gång

2013-02-15 Leverans av texter till Svensk Byggtjänst från respektive sektorsutredare.

2013-04-29 AMA 13 remiss skickas ut (prel). Slut remisstid augusti.

2013/2014 Publicering AMA Anläggning 13.

Revidering AMA Anläggning 10 – Avsnitt bitumenbundna lager

Sektorsutredare: svante.johansson@travecon.se

Biträdande: kenneth.lind@trafikverket.se
roger.nilsson@skanska.se

Revidering TRVKB 10 Bitumenbundna lager

2013-04-30 Deadline för synpunkter

2013-06-30 Utskick remiss tom 2013-08-30

2013/2014 Publicering TRVKB 13 Bitumenbundna lager i samband med AMA Anläggning 13.

Skicka synpunkter till kenneth.lind@trafikverket.se

Revidering av Trafikverkets regler för reglering

2013-04-30 Deadline för synpunkter

2013-06-30 Utskick remiss – tom 2013-08-30

Publicering kan ske under hösten 2013 - senast i samband med AMA Anläggning 13.

Skicka synpunkter till kenneth.lind@trafikverket.se

För övriga ämnesområden i AMA – kontakta Svensk Byggtjänst.

Var med och påverka.

Skicka synpunkter till ovanstående snarast möjligt – senast 30 mars 2013.

Kenneth L undrade om kapitlet i TRVKB10 om Naturasfalt behöver vara kvar i TRVKB13.

Thorsten uppmanade att först kolla om det finns någon koppling till BRONORMEN.

3. Remisser

Det är många bitumenmetoder ute på remiss just nu. Thorsten ber Lina på SIS om en sammanställning över de synpunkter vi tidigare haft på dessa metoder. Sedan uppmanas alla som har synpunkter på dessa metoder att fylla i blanketten med de texter man vill ändra samt ändringsförslag (skriv helst på engelska). Thorsten efterlyste också personer som vill engagera sig i arbete i TG10 som handlar om 5 årsöversyner av metoder. Önskemål att hitta någon som jobbar praktiskt med metoderna. Det saknas idag svenska representanter som aktivt jobbar med bitumenmetoderna.

Här följer några synpunkter som kommit in till bitumenutskottet angående aktuella remisser:

- Fundering kring de referenstemperaturer för mjukbitumen som anges i SS-EN 12697-35 (Labblandning). Dessa temperaturer ska man ju använda vid Marshallpackning. Låter som väldigt höga temperaturer, man tillåter dessutom avvikelser på 20 grader över referenstemperaturen. Med tanke på att man normalt

Möte i Bitumenutskottet

tillverkar MJOG o MJAG vid ≤ 90 grader blir dessa referenstemperaturer väldigt fel.(Johanna, TRV)

- Synpunkter på mjukpunktsmetoden avseende problem med de automatiska utrustningar som används idag när det gäller att få jämn temperaturstegring. Svårt (läs omöjligt) att få detta att fungera för både vatten och glycerol. (Björn, VTI)

4. Metodarbetet inom bitumenområdet

Ringanalys. Nestes årliga ringanalys på bitumen pågår nu. De som inte har fått material men vill delta bör höra av sig till Timo Blomberg på Neste (timo.blomberg@nynas.com).

Metodhandledningar. Inga nya metodhandledningar färdiga nu. Vi avvaktar resultatet av pågående remisser innan vi tar tag i metodhandledningarna igen.

Rapportering från:

Info från Thorsten från WG1. WG2 har det inte varit något möte sedan förra utskottsmötet.

TC 336 Bitumen

WG 1 Penetrationsbitumen

Thorsten informerade om de diskussioner som fördes angående den dåliga precisionen som många bitumenmetoder uppvisat vid ringanalyser utförda under senare år. Förhoppningen från CEN är att de revideringar som görs under aktuell remissrunda ska minska spridningen i dessa metoder. Därför görs ingen justering av precisionsdata nu. Motivet till att inte ändra precisionsdata är att det kan få konsekvenser på specifikationerna. Eurobitume starkt motståndare till att ändra specifikationer. Slutgiltigt besked kommer från den TG (9) som jobbar med precision och det förslag som tas fram av TG 10

WG 2 Emulsioner och bitumenlösningar

-

5. **Bitumendagen 14 maj 2013.** Thorsten uppmanade till att anmäla sig snarast om man vill vara med på denna dag. Det börjar bli fullt!

6. Metoddagen 2013/2014

Leif uppmanade alla att fundera på lämpliga föredrag till nästa års Metoddag 2014. Datum ännu ej spikat. Återkommer med punkten på nästa möte i september

7. Övrigt

Här följer ett antal frågor som dök upp under mötet:

- Varför är bitumenklasserna uppdelade i 70/100, 100/150, 160/220. Det finns således inget bitumen mellan 150-160? Svar: Ingen som hade ett entydigt svar, men gissningsvis bygger dagens indelning på tradition.
- Hur väljs bitumenleverantör vid t.ex. teststräckor med bullerreducerande beläggningar som TRV är med och finansierar? Svar: Det är alltid aktuell entreprenör som väljer material.

Möte i Bitumenutskottet

- Vilka specialbitumen (frågan avsåg nog PMB) ligger för upphandling i 2013. Svar: Ingen som hade uppgift om detta på mötet.
- Hur säkerställer man att de bitumen man köper är specificerade i enlighet med eller bättre än ATB, AMA & TBV. Eller är detta inte ett krav? Svar: Även här är det entreprenörens ansvar att produkterna uppfyller gällande specifikationer. Vid användningstillfället gör TRV kontroller enligt systemet för leveransk kontroll.
- Andra intressanta och utmanande projekt som Trafikverket ämnar satsa på under 2013? Svar: Ingen som hade några uppgifter om detta på mötet.
- Specifikationer på emulsioner för klistring/limning baserat på SBUF projektet. Svar: Vi konsaterar att detta projekt inte kommit tillräckligt långt ännu.

Till dessa minnesanteckningar bifogas en länk till trafikverkets hemsida angående miljöinformation samt ett dokument från Eurobitume angående implementering av CPR för bitumenprodukter. (Se metodgruppens hemsida www.metodgruppen.nu).

8. Nästa möte

Onsdag 11 september 2013 hos TRV i Solna, kl. 10-15.

Leif Viman

Sekreterare

Thorsten Nordgren

Ordförande

BESLUTSLISTA

Bilaga 1

Möte 2013-03-13

Revidering av Arbetsgruppen för Emulsioner som bildades vid möte 2012-02-21. Thorsten är sammankallande och gruppen i övrigt består av Kenneth L, Mikael J och förhoppningsvis Mansour från Svevia (Thorsen hör med honom), Arbetsuppgifterna inriktas på att se över nya Emulsionsspecifikationen EN 13808 och anpassa tabeller i TRVKB13 samt göra jämförelse mellan EN-FAS metoder och se över behovet av metodhandledningar.

Möte 2012-10-17

Bengt Sandman tog på sig uppgiften från föregående möte att ta fram en metodhandledning för provberedning för PMB enligt SS-EN 12594

Planering av bitumendag i Stockholm nästa vår (i anslutning till TC336 möte!). Arbetsgruppen består av Thorsten Nordgren (sammankallande) samt Krister och Michael. **Bokad till den 14 maj i Stockholm**

Möte 2012-02-21

Revidering av Emulsionsgruppen. Mikael Jonsson frågar Thomas Wallin på Akzo om deltagande i gruppen och Leif hör med Björn Kalman på VTI.

Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Björn Kalman VTI. Leif hör med Björn. De funderar också på provberedning för PMB enligt SS-EN 12594.

Ta fram en ny arbetsgrupp som kompletterar metodhandledningarna för penetration, mjukpunkt och kinematisk viskositet så att de beskriver hela arbetsgången och kompletterar med de synpunkter som kommit fram i senaste ringanalysen. Leif ser vilka som tog fram dessa metodhandledningar och försöker få dem att ta på sig detta uppdrag. **Avvaktar med detta arbete och koncentrerar oss på remisserna som är ute under våren 2013 för dessa metoder.**

Möte 2011-10-04

Ny arbetsgrupp för ringanalys på penetration och mjukpunkt. Leif (Sammankallande), Jonas Ekblad NCC och representant från Nynas som Bengt tar fram. Ringanalysen utförs under hösten 2011. Trippelprov på ett hårt och ett mjukt bitumen.

Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och "Force ductility" består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Annelie Samuelsson VTI.

Arbetsgrupp tillsattes för genomgång av emulsionsmetoder. Jämförelse mellan EN-FAS och även se över behovet av metodhandledningar. Gruppen består av Mikael Jonsson Nynas (sammankallande), Ylva Bäckskog Svevia och Leif tar fram en representant från VTI.

Arbetsgrupp tillsattes som skall se över uppdateringen av PMB-specifikationen till TRVKB 2012. Gruppen består av Bengt Sandman Nynas, Per-Ola Möller Westbit, Martin Rydh Peab, Kenneth Olsson Skanska och Thorsten Nordgren TRV. Gruppen tittar även frågan om CAS nr för polymerer.

Möte 2010-10-14

Metodhandledningen för provberedning, SS-EN 12697-28, har nu kompletterats för hantering av mjukbitumen

Lisa ombads att föreslå Neste att mjukbitumen ingår i kommande ringanalyser

Möte 2010-04-22

Återvinning av mjukbitumen. Nynas och PEAB som jobbat med denna metod och har kommit fram till att återvinningen kan utföras enligt EN standarden. Vi beslutade att provberedningen dock bör formuleras i en metodhandledning. Lisa har lämnat ett förslag som skickas på remiss inom BIG.

Ny arbetsgrupp bildades för att fram metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet. Lisa Nynas (sammankallande), Madelaine Skanska och Annelie VTI ingår.

Möte 2009-04-22

Se om några av bitumenmetoderna som används i VVTBT behöver ses över genom omarbetning från FAS till VVMB eller som metodhandledningar.

Skillnaderna mellan de nya versionerna av standarderna och de tidigare svenska översättningarna och dokumentera dessa skillnader i nya metodhandledningar.

Återvinning av mjukbitumen har givit stora spridningar. Metoden behöver ses över. Det framkom på mötet att Maria redan hade gjort en del försök som bör dokumenteras i en metodhandledning och sedan även informeras vidare till CEN.

Omarbetning av specifikationen för emulsioner i VVTBT så att den överensstämmer med Europa-specifikationen

Nya provningsmetoder för emulsioner behöver ses över och ev. göras som metodhandledningar.